

Dosarul nr. 2rac-225/22
2-17093587-01-2rac-20092022

Prima instanță: (Judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni) C. Crețu
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci

D E C I Z I E

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Mariana Pitic
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursurile declarate de ÎM „Agregat” SA și SRL „Best Concrete”,
reprezentată de avocatul Grecu Denis,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Agregat” SA
împotriva SRL „Best Concrete” cu privire la restituirea împrumutului și încasarea
dobânzii de întârziere,

la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva
SRL „Best Concrete” și lui Igor Ceaica, intervenienți accesorii Mikhail Vaisman și
Elmor Benjamin cu privire la încasarea plății pentru chiriei, împrumutului, dobânzii
de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată,

la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Best Concrete” împotriva
ÎM „Agregat” SA cu privire la rezilierea contractului de locațiune, repararea
prejudiciului material, obligarea eliberării utilajului, încasarea venitului ratat și
cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2022,

c o n s t a t ă:

La 15 decembrie 2015 Vaisman Mikhail a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL „Best Concrete” cu privire la încasarea datoriei și compensarea
cheltuielilor de judecată (f. d. 5-9 Vol. I conexas).

În motivarea cererii, Vaisman Mikhail menționat că în perioada anilor 2006-
2015, a acordat pârâtului cu titlu de împrumut în temeiul contractelor de împrumut
suma totală 3 366 142,24 de lei.

Din suma împrumutului acordat, SRL „Best Concrete” a restituit suma de
1 217 719,24 de lei.

Astfel, la situația din 10 decembrie 2015, datoria pârâtului constituia suma de 2 148 423 de lei.

Vaisman Mikhail a solicitat încasarea de la SRL „Best Concrete” a sumei de 2 148 423 de lei cu titlu de împrumut, încasarea sumei de 25 000 lei cu titlu de taxă de stat și încasarea sumei de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Ialoveni din 10 martie 2016, acțiunea depusă de Vaisman Mikhail a fost admisă.

S-a încasat de la ÎM „Best Concrete” SRL în beneficiul lui Vaisman Mikhail suma de 2 148 423 de lei cu titlu de împrumut, suma de 25 000 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f. d. 125, 132-136 Vol. I conexas).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2016, s-a restituit apelul declarat de Andrei Stepanenco în interesele SRL „Best Concrete” împotriva hotărârii Judecătorei Ialoveni din 10 martie 2016, ca fiind semnat și depus de o persoană care nu are dreptul să declare apel (f. d. 171-173 Vol. I conexas).

La 04 aprilie 2016, ÎM „Agregat” SA a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii Judecătorei Ialoveni din 10 martie 2016, invocând că nu a fost atrasă în proces (f. d. 2-4 Vol. II conexas).

La 28 decembrie 2016, ÎM „Agregat” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Best Concrete” cu privire la încasarea plății pentru chirie, dobânzii de întârziere, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 5-10 Vol. I).

În motivarea acțiunii ÎM „Agregat” SA a indicat că la 01 august 2006, a încheiat cu SRL „Best Concrete” un contract de locațiune, în baza căruia a transmis în posesie și folosință temporară pârâtei spații pentru desfășurarea activității sale, amplasate în XXXXX, cu suprafața totală de 867,02 m², teritoriu aferent 1261,50 m², contra unei plăți de chirie lunare în mărime de 1 734 dolari SUA.

De asemenea, ÎM „Agregat” SA a relatat că potrivit pct. 4.1, 4.2, 4.3 din contractul de locațiune, achitarea plății chiriei spațiilor, urma a fi efectuată de către SRL „Best Concrete” în fiecare lună, până la data de 10 a următoarei luni, însă cu toate acestea, potrivit datelor de evidență contabile ale reclamantei, pârâta a acumulat o datorie la plata chiriei în mărime de 740 069,03 lei.

Totodată, reclamanta a relatat că a transmis pârâtei cu titlu de împrumut rambursabil suma de 409 798,87 lei în scopul desfășurării activității antreprenoriale.

Cu toate că și-a realizat pe deplin toate obligațiile asumate față de pârâtă prin contractul de locațiune și contractul de împrumut, transmițând integral, în termenul convenit, spațiile arendate și sumele bănești solicitate cu titlu de împrumut, pârâtul nu și-a onorat obligațiile contractuale și nu a achitat integral plata pentru chirie și nici nu a restituit sumele împrumutate.

La fel, a specificat că conform prevederilor pct. 5.1 al contractului de locațiune din 1 august 2006, SRL „Best Concrete” și-a asumat obligațiunea de a achita penalitate în mărime de 0,01 % din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, în cazul neachitării în termen a plății pentru chirie.

Astfel, SRL „Best Concrete” urmează să achite penalitate în mărime de 23 260 lei, precum și dobândă de întârziere în mărime de 150 224,02 lei.

ÎM „Agregat” SA a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizate a acțiunii, încasarea în mod solidar din contul SRL „Best Concrete” și lui Ceaica Igor (director)

a sumei de 548 225,34 de lei cu titlu de datorie pentru chirie, suma de 409 798,87 de lei cu titlu de datorie pentru împrumutul acordat, suma de 217 918,72 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 5 644 de lei cu titlu de penalitate, suma de 58 539,53 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 30 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f. d. 200-207 Vol. III).

La 17 iulie 2017, ÎM „Agregat” SA a depus cerere de intervenire în proces în calitate de coreclamant în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vaisman Mikhail împotriva SRL „Best Concrete” (f. d. 6-7 Vol. III conexas).

La 25 septembrie 2017 SRL „Best Concrete” a depus cerere reconvențională împotriva ÎM „Agregat” SA (f. d. 91-93 Vol. I).

În motivarea acțiunii reconvenționale SRL „Best Concrete” a indicat că la 01 august 2016 a încheiat cu pârâtul contractul de locațiune, obiectul căruia l-a constituit încăperea nelocuibilă cu suprafața de 867,02 m² și teritoriul adiacent cu suprafața de 1261,50 m², amplasate în XXXXX pe un termen de 5 ani și cu o chirie lunară în mărime de 2 000 dolari SUA.

Ulterior, prin Anexa la contractul de locațiune din 01 octombrie 2007, mărimea chiriei potrivit pct. 1.3 a fost modificată la suma de 1 734 dolari SUA, începând cu 01 aprilie 2008.

La fel, a menționat că termenul chiriei a fost stabilit până la 02 iunie 2015, iar chiria pentru aceste încăperi a fost achitată integral până la data indicată, fapt probat prin înscrisul eliberat de ÎM „Agregat” SA din 19 iunie 2017.

De asemenea, a relatat că începând cu luna iunie 2015, nu mai folosea încăperile indicate în contractul de locațiune, fapt confirmat prin rechizitoriul întocmit pe cauza penală XXXXX, din care rezultă că, activitatea sa a fost sistată în mod abuziv de către pârâtă începând cu anul 2015.

Totodată, a indicat că contractul de locațiune din 01 august 2006, este un act încetat de drept din 01 iunie 2015, deoarece pârâtul de la această dată a interzis colaboratorilor săi accesul la bunurile închiriate.

Astfel, prin acțiunile ilegale, i-a fost interzisă folosirea încăperilor predate în locațiune, deși contractul de locațiune era în vigoare, iar chiria era achitată la timp. Mai mult, ÎM „Agregat” a reținut ilegal în posesie utilajul și actele ce-i aparțin cu drept de proprietate.

SRL „Best Concrete” a afirmat că în rezultatul acțiunilor ilegale ale ÎM „Agregat” prin sistarea activității, a suportat prejudicii materiale, deoarece nefolosirea spațiului transmis în arendă, se confirmă și prin actul de constatare emis de executorul judecătoresc Ababii Liliana din 26 decembrie 2016 și actul de constatare a faptelor și stărilor de fapt întocmit de executorul judecătoresc Tcacenco Alexandru din 11 iulie 2017, în conținutul cărora se indică că, în perioada anilor 2016-2017, ÎM „Agregat” SA crea impedimente administratorului SRL „Best Concrete”, Igor Ceaica în accesul la încăperi și folosirea acestora.

Iar, prin raportul de expertiză nr. 107 din 31 octombrie 2018, s-a constatat că, ÎM „Best Concrete” SRL în perioada 02 iunie 2015 – 31 decembrie 2018, i-a fost cauzat prejudiciu material cu suma de 1 418 587 de lei ca urmare a sistării activității sale, precum și a faptului că în perioada 02 iunie 2015 – 31 decembrie 2018 a suportat venit ratat în sumă de 3 071 760 de lei.

Totodată, s-a stabilit că venitul ratat suportat de SRL „Best Concrete” pentru perioada 1 ianuarie 2018 – 30 aprilie 2019 constituie suma de 1 508 081 de lei, iar în legătură cu reluarea activității, au fost suportate cheltuieli în mărime de 6 088 563 de lei.

SRL „Best Concrete” a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare a pretențiilor, rezilierea contractului de locațiune din 01 august 2006, cu extinderea rezilierii asupra tuturor prestațiilor efectuate din 02 iunie 2015, încasarea de la ÎM „Agregat” a sumei de 1 418 587 de lei cu titlu de prejudiciu material, încasarea sumei de 3 071 760 de lei cu titlu de venit ratat, încasarea de 1 508 081 de lei cu titlu de venit ratat pe perioada 01 ianuarie 2018 – 30 aprilie 2019, încasarea sumei de 6 088 563 de lei cu titlu de cheltuieli legate de reluarea activității, obligarea ÎM „Agregat” de a elibera utilajul indicat în Anexa nr. 1, încasarea sumei de 10 270 de lei cu titlu de taxă de stat și încasarea sumei de 14 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d.153-156, Vol. II).

Prin încheierea Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 11 decembrie 2017, s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii de partea SRL „Best Concrete”, Elmor Benjamin și Vaisman Mikhail (f. d. 119-120 Vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 07 mai 2018, s-a restituit cererea de intervenire în proces în calitate de coreclamant depusă de ÎM „Agregat” SA (f. d. 53-54 Vol. III conexas).

La 07 noiembrie 2018, ÎM „Agregat” SA a depus cerere de intervenire în proces în calitate de coreclamant în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vaisman Mikhail împotriva SRL „Best Concrete” (f. d. 73 verso Vol. III conexas).

Prin încheierea Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 25 ianuarie 2019, s-a respins cererea de intervenire în proces în calitate de coreclamant depusă de ÎM „Agregat” SA (f. d. 79-81 Vol. III conexas).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2019, s-a admis recursul declarat de ÎM „Agregat” SA, s-a casat încheierea Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 25 ianuarie 2019 și s-a restituit cauza în instanța de fond în același complet de judecată (f. d. 100-104 Vol. III conexas).

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 26 septembrie 2019, s-a admis cererea de intervenire în proces în calitate de coreclamant cu pretenții proprii depusă de ÎM „Agregat” SA, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mikhail Vaisman împotriva SRL „Best Concrete” cu privire la restituirea împrumutului și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 126 Vol. III conexas).

Prin încheierea Judecătoriei Hâncești din 16 octombrie 2019, s-a admis cererea de renunț la acțiune a lui Vaisman Mikhail și s-a încetat procesul pe capătul de cerere în privința pretențiilor înaintate de Vaisman Mikhail împotriva SRL „Best Concrete” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată (f. d. 130-133 Vol. III conexas).

Prin încheierea Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 20 iulie 2020, s-a conexas într-un singur proces cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva SRL „Best Concrete” cu privire la încasarea plății pentru chirie, dobânzii de întârziere și penalității, restituirea împrumutului și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de

SRL „Best Concrete” împotriva ÎM „Agregat” SA cu privire la rezilierea contractului de locațiune, repararea prejudiciului material, încasarea venitului ratat și compensarea cheltuielilor de judecată, cu cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva SRL „Best Concrete” cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere (f. d. 156-157 Vol. III conexat).

Prin hotărârea Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni din 02 iulie 2021, s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva SRL „Best Concrete”, intervenienți accesorii Vaisman Mikhail și Elmor Benjamin cu privire la încasarea datoriei, ca fiind depusă tardiv.

S-a admis cererea reconvențională depusă de SRL „Best Concrete”.

S-a reziliat contractul de locațiune din 01 august 2006, încheiat între ÎM „Agregat” SA și SRL „Best Concrete”, cu extinderea rezilierii asupra tuturor prestațiilor efectuate din 1 iunie 2006.

S-a încasat de la ÎM „Agregat” SA în beneficiul SRL „Best Concrete” suma de 1 418 587 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 6 088 563 de lei cu titlu de cheltuiești legate de reluarea activității SRL „Best Concrete”, suma de 3 071 760 de lei cu titlu de venit ratat pe perioada 02 iunie 2015 – 31 decembrie 2017, suma de 1 508 081 de lei cu titlu de venit ratat pentru perioada 01 ianuarie 2018 – 30 aprilie 2019.

S-a obligat ÎM „Agregat” SA de a elibera SRL „Best Concrete” utilajul aflat pe teritoriul sediului ÎM „Agregat” SA, amplasat în XXXXX.

S-a încasat de la ÎM „Agregat” SA în beneficiul SRL „Best Concrete” suma de 10 270 de lei cu titlu de cheltuiești de judecată și suma de 14 000 lei cu titlu de cheltuiești de asistență juridică.

S-a încasat de la ÎM „Agregat” SA în beneficiul statului suma de 40 000 lei cu titlu de cheltuiești aferente judecării cauzei.

Măsura de asigurare, prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile ale ÎM „Agregat” SA potrivit încheierii Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni din 18 februarie 2019, s-a menținut până la rămânerea definitivă a hotărârii (f. d. 160-180 vol. IV).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind încetarea procedurii în apel la cererea de apel depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva hotărârii Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni din 02 iulie 2021, pe motiv că cererea a fost depusă de o persoană care nu este în drept să o depună (f. d. 119-124 Vol. V).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind restituirea cererii suplimentare la cererea de apel referitor la efectuarea expertizei economice (f. d. 125-127 Vol. V).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, s-a respins demersul înaintat de ÎM „Agregat” SA privind numirea expertizei judiciare la Centrul Național de Expertize Judiciare (f. d. 128-133 Vol. V).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2022, s-a admis apelul declarat de ÎM „Agregat” SA, apelul suplimentar declarat de avocatul Doga Anatolie în interesele ÎM „Agregat” SA și apelul incident depus de SRL „Best Concrete”.

S-a casat hotărârea Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni din 02 iulie 2021 și s-a emis o nouă hotărâre prin care:

S-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva SRL „Best Concrete”, intervenienți accesorii Vaisman Mikhail și Elmor Benjamin cu privire la încasarea datoriei.

S-a admis cererea reconvențională înaintată de SRL „Best Concrete” împotriva ÎM „Agregat” SA cu privire la rezilierea contractului de locațiune, încasarea prejudiciului material, a venitului ratat și a cheltuielilor suportate.

S-a reziliat contractul de locațiune din 01 august 2006, încheiat între ÎM „Agregat” SA și SRL „Best Concrete”.

S-a încasat de la ÎM „Agregat” SA în beneficiul SRL „Best Concrete” suma de 1 418 587 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 6 088 563 de lei cu titlu de cheltuieli legate de reluarea activității SRL „Best Concrete”, suma de 3 071 760 de lei cu titlu de venit ratat pe perioada 02 iunie 2015 – 31 decembrie 2017, suma de 1 508 081 de lei cu titlu de venit ratat pentru perioada 01 ianuarie 2018 – 30 aprilie 2019.

S-a obligat ÎM „Agregat” SA de a elibera SRL „Best Concrete” utilajul aflat pe teritoriul sediului ÎM „Agregat” SA, amplasat în XXXXX.

S-a încasat de la ÎM „Agregat” SA în beneficiul SRL „Best Concrete” suma de 10 270 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată și suma de 14 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la ÎM „Agregat” SA în beneficiul statului diferența taxei de stat neachitată în sumă de 39 730 de lei.

La 19 iulie 2022, ÎM „Agregat” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului, a invocat încălcarea normelor de drept procedural și anume faptul că instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces și anume - Sidorova Irina și Stepanenco Alexandru, care sunt coproprietarii terenului situat în XXXXX.

De asemenea, a menționat că contractul de locațiune din 01 august 2006, prevede transmiterea în locațiune a unei încăperi ne locative cu suprafața de 867,02 m² și a terenului aferent cu suprafața de 1265,5 m², situate în XXXXX, iar din extrasul Registrul bunurilor imobile, rezultă cert că terenul cu numărul cadastral XXXXX nu este divizat în natură și aparține la trei proprietari a câte 1/3 cotă-parte și anume ÎM „Agregat” SA, Irinei Sidorova și lui Stepanenco Alexandru.

Cu toate acestea, Sidorova Irina și Stepanenco Alexandru nu au fost implicați în proces și nu le-a fost comunicat obiectul litigiului și dreptul de a interveni în proces.

Totodată, a reiterat că instanțele ierarhic inferioare nu au stabilit care parte din terenul cu suprafața totală de 3.2309 ha a fost folosită de SRL „Best Concrete” și cine este proprietarul acesteia.

La fel, recurentul a specificat că la baza hotărârilor adoptate a fost reținut Raportul de expertiză nr. 107 din 31 noiembrie 2018, efectuat de Firma de Audit „Roit-Audit” SRL, care însă nu întrunește cerințele legale.

Or, conform extrasului din Registrul de stat al experților judiciari, sunt înscriși 14 persoane fizice, printre care în calitate de experți Sioma Roitman și Victoria Potapova nu se regăsesc.

Respectiv, Raportul de expertiză din 31 noiembrie 2018 nu respectă condițiile de legalitate.

Mai mult ca atât, intimatul a recunoscut datoria ce rezultă din contractele de împrumut și locațiune la 01 iunie 2015, or, facturile emise de ÎM „Agregat” SA și expediate în adresa SRL „Best Concrete” privind plata chiriei au fost recepționate și nu au fost restituite sau anulate, astfel fiind acceptate (recunoașterea obligației) și urmau a fi executate.

La 06 octombrie 2022, SRL ”Best Concrete” a depus referință la recursul declarat de ÎM ”Agregat” SA, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2022, recursul declarat de către ÎM ”Agregat” SA a fost considerat admisibil.

La 07 noiembrie 2022, SRL ”Best Concrete”, reprezentată de avocatul Grecu Denis, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2022 și împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, prin care s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind încetarea procedurii în apel la cererea de apel depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 02 iulie 2021, pe motiv că cererea a fost depusă de o persoană care nu este în drept să o depună și prin care s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind restituirea cererii suplimentare la cererea de apel.

În motivarea recursului, SRL ”Best Concrete” a menționat că deși instanța de apel a concluzionat referitor la admiterea apelului declarat de ÎM „Agregat” SA și a apelului incident declarat de SRL ”Best Concrete”, în marea parte a adoptat aceiași soluție emisă de instanța de fond favorabilă SRL ”Best Concrete”, cu excepția capătului de cerere din acțiunea reconvențională privind rezilierea contractului de locațiune din 01 august 2006, cu extinderea efectelor rezilierii asupra tuturor prestațiilor efectuate din data încetării contractului, în această parte instanța de apel pronunțând o nouă soluție dezavantajoasă recurentului.

La speță, recurentul a indicat că prin soluția respectivă, instanța de apel a lăsat fără aplicare prevederile art. 748 alin. (4) din Codul civil, care nu are suport juridic și se regăsesc numai în apelul declarat de ÎM „Agregat” SA, or, admisibilitatea pretenției respective nu poate fi limitată doar la verificarea prestațiilor efective sub forma de plata chiriei, aceasta fiind destinată înființării unor garanții efective contra pretențiilor pe viitor din partea locatorului ce ar putea izvorî din raportul dat de după această dată, care nu constituie obiect al prezentului litigiu.

Totodată, recurentul a specificat că deși prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, a fost respinsă cererea SRL ”Best Concrete” privind încetarea procedurii în apel în temeiul art. 374 alin. (4) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a concluzionat că atât apelul, cât și apelul suplimentar a fost depus de persoane împuternicite.

Or, o astfel de poziție încalcă dreptul la un proces echitabil, prin urmare, apelul declarat de ÎM „Agregat” SA nu se consideră depus, deoarece nu corespunde cerințelor legale.

Deci, incidentul constatat la moment nu poate fi înlăturat și deoarece apelul se consideră depus numai dacă au fost respectate cerințele legale la data depunerii acestuia, iar justificarea punerii pe rol a apelului printr-un act de procedură săvârșit ulterior depunerii acestuia, ar însemna prelungirea sau restabilirea termenului pentru

declararea apelului până la data depunerii suplimentului cu semnătura valabilă, fără ca apelantul să solicite aceasta și să-și motiveze incidentul

Prin urmare, în opinia recurentului, în situația în care ÎM „Agregat” SA nu a dispus cu bună credință de drepturile sale procedurale, prin lege a operat decăderea din dreptul de declarare a apelului, ceea ce a avut ca efect trecerea hotărârii în puterea lucrului judecat.

Din aceleași motive, recurentul a considerat ca fiind vicios apelul depus în vederea dispunerii unei expertize judiciare la 17 noiembrie 2021, întrucât semnătura administratorului de pe acest act a fost fabricată de către reprezentantul ÎM „Agregat” SA, avocatul Constatinov Vasile, fapt recunoscut de acesta în ședința instanței de apel și reflectat în încheierea din 29 iunie 2022, deși ignorat de instanța de apel din motiv că avocatul acționează în baza mandatului cu toate drepturile procedurale.

În această ordine de idei, SRL ”Best Concrete” a atenționat că recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel abordează inter alia încălcarea dreptului la apărare prin respingerea demersului la efectuarea expertizei judiciare, astfel nerealizarea acestui drept se datorează anume comportamentului abuziv al recurentului, care în instanța de fond nu a ridicat-o cu rea-credință într-un mod ilegal.

SRL ”Best Concrete” a solicitat casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022 de respingere a cererii cu privire la încetarea procedurii în apel și încheierii din 29 iunie 2022 de respingere a cererii cu privire la restituirea suplimentului la apel din 17 noiembrie 2021, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2022 în partea contestată cu menținerea în această parte a hotărârii instanței de fond.

La 14 noiembrie 2022, ÎM „Agregat” SA a depus opinia la recursul declarant de SRL ”Best Concrete”, prin care a solicitat respingerea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată și respinsă cererea reconvențională.

La 18 noiembrie 2022, SRL ”Best Concrete”, reprezentată de avocatul Grecu Denis, a depus supliment la recurs, prin care a solicitat examinarea recursului în ședință publică.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 06 iulie 2022.

La 14 septembrie 2022, instanța de apel a expediat în adresa părților prin intermediul poștei electronice decizia motivată (f. d. 179 Vol. V).

ÎM ”Agregat” SA a declarat recursul la 19 iulie 2022, iar SRL ”Best Concrete” a declarat recursul la 07 noiembrie 2022, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Totodată, art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

La caz, Colegiul a considerat inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs și referințe au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârilor atacate.

Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar.

În esență, părțile au avut posibilitatea să prezinte poziția în scris și să răspundă la argumentele părții adverse.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererilor de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile declarate de din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La caz, se reține că ÎM „Agregat” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Best Concrete” și lui Igor Ceaica, intervenienți accesorii Mikhail Vaisman și Elmor Benjamin cu privire la încasarea plății pentru chiriei, împrumutului, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată.

Totodată, SRL „Best Concrete” a depus cerere reconvențională împotriva ÎM „Agregat” SA cu privire la rezilierea contractului de locațiune, repararea prejudiciului material, obligarea eliberării utilajului, încasarea venitului ratat și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, la 05 iunie 2018, SRL „Best Concrete” a solicitat numirea unei expertize judiciare la SRL ”Roit-Audit” întru stabilirea prejudiciului material real suportat în perioada 02 iunie 2015 – 31 decembrie 2017 în rezultatul acțiunilor ÎM „Agregat” SA (f. d. 149-150 Vol. I).

Potrivit Raportului de expertiză nr. 107 din 31 octombrie 2018, efectuat de către SRL ”Roit-Audit”, mărimea prejudiciului real/material suportat de către SRL „Best Concrete” ca urmare a încetării activității sale din cauza ÎM „Agregat” SA pe perioada 02 iunie 2015 – 31 decembrie 2017 a fost estimat la suma de 1 418 587 de lei, mărimea venitului ratat pentru aceiași perioadă a fost estimat la suma de 3 071 760 de lei, iar venitul ratat pentru perioada 01 ianuarie 2018 – 30 aprilie 2019 a fost estimat la suma de 1 508 081 de lei.

De asemenea, cheltuielile de reluare a activității întreprinderii au fost estimate la suma de 6 088 563 de lei (f. d. 5-55 Vol. II).

La 01 februarie 2021, ÎM „Agregat” SA a solicitat prezentarea de către experți a răspunsului la întrebările prezentate (f. d. 61-62 Vol. IV).

Astfel, la 09 martie 2021, Roitman Simona și Potapova Victoria (experții care au efectuat Raportul de expertiză), au declarat că nu dețin licență pentru efectuarea activității de expertiză judiciară și nu sunt incluși în Registrul de Stat al Experților judiciari al Ministerului Justiției (f. d. 67-75 Vol. IV).

Respectiv, la 27 aprilie 2021, ÎM „Agregat” SA a depus cerere, prin care a solicitat declararea probei (Raportului de expertiză nr. 107 din 31 octombrie 2018) ca fiind falsă, invocând faptul că SRL ”Roit-Audit” nu deține dreptul legal pentru a presta servicii în domeniul expertizei judiciare (f. d. 90-94 Vol. IV).

Prin hotărârea Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 02 iulie 2021, s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva SRL „Best Concrete”, intervenienți accesorii Vaisman Mikhail și Elmor Benjamin cu privire la încasarea datoriei, ca fiind depusă tardiv.

S-a admis cererea reconvențională depusă de SRL „Best Concrete”.

S-a reziliat contractul de locațiune din 01 august 2006, încheiat între ÎM „Agregat” SA și SRL „Best Concrete”, cu extinderea rezilierii asupra tuturor prestațiilor efectuate din 1 iunie 2006 și s-a încasat de la ÎM „Agregat” SA în beneficiul SRL „Best Concrete” suma de 1 418 587 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 6 088 563 de lei cu titlu de cheltuieli legate de reluarea activității ÎM „Best Concrete” SRL, suma de 3 071 760 de lei cu titlu de venit ratat pe perioada 02 iunie 2015 – 31 decembrie 2017, suma de 1 508 081 de lei cu titlu de venit ratat pentru perioada 01 ianuarie 2018 – 30 aprilie 2019.

S-a obligat ÎM „Agregat” SA de a elibera SRL „Best Concrete” utilajul aflat pe teritoriul sediului ÎM „Agregat” SA, amplasat în XXXXX.

Cu referire la demersul ÎM „Agregat” SA privind declararea probei (Raportului de expertiză nr. 107 din 31 octombrie 2018) ca fiind falsă, instanța de fond a menționat că nu au fost înaintate careva obiecții asupra faptului că expertiza a fost ordonată SRL ”Roit-Audit”.

Nefiind de acord cu hotărârea emisă, ÎM „Agregat” SA a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond.

În instanța de apel, ÎM „Agregat” SA a depus cerere suplimentară la cererea de apel, prin care a solicitat să fie dispusă efectuarea expertizei judiciare la Centrul Național de Expertize Judiciare (f. d. 14-18 Vol. V).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, s-a respins demersul înaintat de ÎM „Agregat” SA privind numirea expertizei judiciare la Centrul Național de Expertize Judiciare (f. d. 128 Vol. V).

Judecând cauza în ordine de apel, instanța de apel deși a casat hotărârea instanței de fond, a pronunțat aceeași soluție emisă de prima instanță, cu excepția frazei ”cu extinderea rezilierii asupra tuturor prestațiilor efectuate din 1 iunie 2006”.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, a ajuns la concluzia că soluția instanței de apel este pripită, deoarece a admis o examinare superficială a litigiului dedus judecării.

După cum rezultă din materialele cauzei, în cuprinsul cererii de recurs depusă de ÎM „Agregat” SA, reprezentantul recurentului Sergiu Cotruță a dezvoltat critici ce vizează concluziile instanței de apel referitoare la soluționarea eronată a cauzei prin aprecierea arbitrară a unor probe obținute ilegal - Raportului de expertiză nr. 107 din 31 octombrie 2018.

Colegiul consideră criticile aduse în cererea de recurs întemeiate.

La speță, Colegiul constată că decizia instanței de apel este nemotivată, or aceasta cuprinde convingeri neexplicite, care sunt analizate și apreciate superficial.

Cea mai semnificativă caracteristică procesuală a apelului reprezintă efectul său devolutiv ce constă în reînnoirea judecării cauzei în fond, astfel că problemele de fapt și de drept dezbătute în fața primei instanțe sunt repuse în discuția instanței de apel.

Apelantul poate invoca în cererea de apel inclusiv aspecte de fapt noi, în măsura în care acestea se încadrează în cadrul procesual stabilit de prima instanță, or, invocarea unor astfel de motive nu ar putea fi eficientă dacă apelantul nu ar putea să le dovedească, iar în mod corespunzător, partea nu putea formula o apărare eficientă dacă nu ar putea să propună contra-dovezi noi pentru a-și susține apărările.

Ca atare, în noțiunea de dovezi noi intră orice probă care nu a fost administrată și analizată de către prima instanță.

Probele noi cerute în fața instanței sunt probele necesare analizării motivelor de apel și a apărărilor formulate în legătură cu acestea, motive și apărări pe care părțile, în mod evident nu le puteau anticipa la formularea cererii de chemare în judecată sau pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond.

Colegiul reține că în instanța de apel se pot administra probe noi, indiferent dacă au fost sau nu solicitate în instanța de fond, cerința fiind ca acestea să fie propuse în condiții procedurale prin cererea de apel, iar instanța să aprecieze că sunt necesare soluționării cauzei.

La speță, Colegiul constată că instanța de apel a examinat cauza fără a elucida pe deplin circumstanțele esențiale și a dezbate toate argumentele invocate în apel.

Mai mult ca atât, s-a abținut de a da un răspuns convingător la expunerile de bază invocate de apelant.

Argumentele formulate în dezacord cu soluția primei instanțe nu au fost clarificate de instanța de apel, deși ultima avea obligația de a se pronunța asupra fiecărui motiv, astfel ca acestea să fie răsturnate pentru a da posibilitate instanței de recurs să exercite controlul judiciar a soluției pronunțate.

La adoptarea soluției, instanța de apel s-a bazat în exclusivitate pe concluziile Raportului de expertiză nr. 107 din 31 octombrie 2018 efectuat de către SRL ”Roit-Audit”.

Cu toate acestea, instanța de apel a eșuat să argumenteze motivele pentru care a decis să acorde pondere exclusivă concluziilor raportului de expertiză în cauză, fără a aprecia necesitatea efectuării expertizei de către Centrul Național de Expertize Judiciare, solicitată prin demersul înaintat de ÎM „Agregat” SA.

La fel, Colegiul relevă că decizia contestată a instanței de apel nu argumentează cu suficientă convingere concluziile referitoare la faptul că singura expertiză efectuată pe cauza dată a fost efectuată de experți judiciari care nu au licență de a efectua expertiza judiciară și prin urmare nu are putere probatorie.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a eșuat să ofere un răspuns clar la un argument esențial, a cărei respingere, în mod evident, necesita o motivare specifică și explicită.

Cu toate acestea, analizând circumstanțele prezentei cauze, Colegiul consideră că instanța de apel nu a motivat în nici un mod respingerea demersului privind efectuarea unei expertize, ceea ce nu echivalează cu o motivare aptă să satisfacă exigențele legii procesual civile.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 119 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probele se adună și se prezintă de către părți și de alți participanți la proces. Dacă în procesul de adunare a probelor apar dificultăți, instanța este obligată să contribuie, la solicitarea părților și altor participanți la proces, la adunarea și prezentarea probelor necesare, cu excepția cazurilor în care instanța constată că cererea de reclamare a probelor este înaintată în mod neîntemeiat și cu scopul vădit de a tergiversa examinarea cauzei sau proba reclamată este în mod vădit lipsită de relevanță. Probele se prezintă în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare în termenul stabilit de instanță, dacă legea nu prevede altfel.

Tot aici, este de menționat că la soluționarea demersului privind prezentarea probelor suplimentare, instanța de apel urma să se călăuzească de prevederile art.372 din Codul de procedură civilă, care stabilește că, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă acestea respectă prevederile art.119¹ alin. (2), dacă acestea nu au fost reclamate de către prima instanță la cererea participanților la proces sau dacă au fost restituite în mod nejustificat de către prima instanță.

Astfel, instanța de recurs reține că în conformitate cu dispozițiile art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea mult aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În acest context, instanța de recurs ține să menționeze că din cererea de recurs declarată de către ÎM „Agregat” SA, rezultă că ultima a invocat dezacordul cu concluziile Raportului de expertiză din 31 octombrie 2018, întocmit de SRL ”Roit-Audit”, în baza căruia instanța a stabilit prejudiciului material și venitului ratat suportat de către SRL „Best Concrete” ca urmare a încetării activității sale din cauza ÎM „Agregat” SA.

La fel, a invocat că raportul de evaluare a fost efectuat de experți judiciari care nu au licență de a efectua expertiza judiciară și care nu dispune de cunoștințe pentru efectuarea evaluării respective, motiv pentru care a solicitat în instanța de apel efectuarea unei expertize care ar demonstra care sunt prejudiciile suportate de către intimat în perioada anilor 2015-2017.

În conformitate cu art. 149 Cod de procedură civilă, expertiza judiciară se efectuează de către un expert judiciar înscris în Registrul de stat al experților judiciari.

În cazul în care în Registrul de stat al experților judiciari nu sînt experți de specializarea necesară sau în cazul în care nu poate fi numit un alt expert judiciar din motive de incompatibilitate, în calitate de expert judiciar poate fi recunoscută ad-hoc o persoană competentă în specializarea solicitată pentru efectuarea expertizei judiciare.

Părțile aleg, de comun acord, expertul sau instituția de expertiză care urmează să fie desemnată de instanță să efectueze expertiza.

În lipsa acordului părților, instanța desemnează expertul sau instituția care urmează să efectueze expertiza.

Prin urmare, reieșind din specificul acțiunii în cauză și complexitatea acesteia, instanța de recurs consideră că în scopul soluționării juste și complete a cauzei, care cer cunoștințe speciale și pot fi elucidate doar prin posedarea acestora în domeniul respectiv și care pot fi constatate în urma efectuării unei expertize ordonate în acest sens, instanța de apel, urma să ia în considerație și să aplice prevederile art. 149 din Codul de procedură civilă, mai cu seamă că ÎM „Agregat” SA a invocat dezacordul cu raportul de evaluare efectuat de către SRL ”Roit-Audit”, solicitând dispunerea efectuării unei expertize în domeniu de către Centrul Național de Expertize judiciare.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că în lipsa concluziei incontestabile a unui expert judiciar specializat în domeniul dat, instanța de judecată nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea, în primul rînd, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Or, instanța de apel nu a oferit posibilitatea ÎM „Agregat” SA, prin dispunerea efectuării expertizei de evaluare a prejudiciului, de a prezenta probe întru confirmarea poziției sale, refuzând satisfacerea demersului înaintat în acest sens.

Respectiv, Colegiul reține că instanța de apel a soluționat prezenta cauză cu încălcarea normelor de drept procedural, în special cele prevăzute de art. 26 din Codul de procedură civilă - contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încît părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor

de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Iar, art. 27 din Codul de procedură civilă prevede că, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, principiul egalității armelor semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă parte din proces.

Acest principiu - unul din elementele noțiunii mai largi de proces echitabil - impune fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu adversarul ei (cauza Ankerl contra Suediei, hotărârea din 18 februarie 1997; cauza Niderost - Huler contra Suediei, hotărârea 1997- 1/24 noiembrie 1997).

Or, prin respingerea demersului reprezentantului ÎM „Agregat” SA privind dispunerea efectuării expertizei, a lipsit-o pe aceasta de dreptul de a-și formula, argumenta și dovedi poziția proprie în procesul dat de vis-a-vis de pretențiile înaintate în cererea reconvențională.

Colegiul remarcă că în situația în care instanța de apel și-a formulat poziția reieșind din concluziile Raportului de expertiză efectuat de către SRL ”Roit-Audit”, fără a acorda posibilitate ÎM „Agregat” SA, prin expertiza solicitată de a acumula probe, a plasat părțile în proces pe poziții net dezavantajoase una față de cealaltă, neglijând în așa mod prevederile legislației procesul-civile în vigoare care stipulează că egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel, încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la examinarea prezentei cauze a încălcat în mod inadmisibil dreptul părții la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, în special principiul egalității armelor în proces.

Astfel, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel nu conține o apreciere convingătoare a tuturor motivelor indicate în apelul declarat de ÎM „Agregat” SA, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea sumelor încasate.

Or, în conformitate cu art. 9 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sînt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

Instanța judecătorească explică participanților la proces drepturile și obligațiile lor procesuale, preîntîmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părților și altor participanți la proces, prezentarea de probe care

să contribuie la adoptarea unei hotărâri legale și întemeiate, conduce dezbaterile judiciare, informează părțile despre posibilitatea inițierii procesului de mediere și ia orice alte măsuri necesare bunei desfășurări a procesului, pune în discuția părților și altor participanți la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acțiuni prevăzute de lege.

Drept urmare, Colegiul consideră că această împrejurare prezintă o obligație a instanței de a supune aprecierii probele și a acorda posibilitate părților pentru folosirea tuturor mijloacelor procedurale întru demonstrarea circumstanțelor invocate în acțiunea înaintată, or, în opinia ÎM "Agregat" SA, anume efectuarea unei expertize de către Centrul Național de Expertize judiciare constituie o probă pertinentă pentru soluționarea justă a litigiului, care ar urma a fi apreciată în cumul cu alte probe.

În această ordine de idei, Colegiul consideră că instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, încălcând flagrant disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, astfel, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 26 și 27 din Codul de procedură civilă, ceea ce în conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, constituie temei de casare a deciziei instanței de apel.

Prin urmare, în condițiile în care, ÎM "Agregat" SA a fost privată de dreptul de a reclama și prezenta probe, instanța de recurs conchide că acest fapt constituie o îngrădire a dreptului acesteia de a beneficia de un proces echitabil, cu respectarea principiilor procesului civil reglementate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

În aceste condiții, este cert că instanța de apel a admis încălcări de ordin procesual care au dus la soluționarea greșită a litigiului, instanța de recurs fiind în imposibilitate să înlăture erorile judiciare depistate.

Cu referire la recursul declarat de SRL "Best Concrete", Colegiul relevă că deoarece au fost constatate încălcări de ordin procedural la examinarea cauzei, este inoportun de a se expune în privința recursului declarat de SRL "Best Concrete" împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2022.

Totodată, instanța de recurs reține că în cererea de recurs, SRL „Best Concrete” a invocat dezacordul cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, prin care s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind încetarea procedurii în apel la cererea de apel depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 02 iulie 2021, pe motiv că cererea a fost depusă de o persoană care nu este în drept să o depună, precum și cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, prin s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind încetarea procedurii în apel la cererea de apel depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 02 iulie 2021, pe motiv că cererea a fost depusă de o persoană care nu este în drept să o depună.

În conformitate cu art. 429 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se consideră declarat și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost emise după pronunțarea hotărârii atacate cu recurs.

Referitor la pretențiile recurentului privind casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, prin care s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind încetarea procedurii în apel la cererea de apel depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva hotărârii Judecătoreiei Hîncești, sediul Ialoveni din 02 iulie 2021, pe motiv că cererea a fost depusă de o persoană care nu este în drept să o depună (f. d. 119-124 Vol. V), Colegiul reține următoarele.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 02 iulie 2021, ÎM „Agregat” SA a depus cerere de apel nemotivată prin intermediul reprezentantului Țurcanu Stanislav.

Ulterior, la 23 septembrie 2021, ÎM „Agregat” SA, a depus cerere de apel suplimentară, semnată de Stepanenco Andrei, care a fost desemnat în funcția de administrator până la data de 20 februarie 2020, fapt confirmat prin extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice.

În carul ședinței de judecată a instanței de apel din 29 iunie 2022, SRL „Best Concrete” a înaintat un demers, prin care a invocat că numai semnătura de pe cererea de apel suplimentară la data de 23 septembrie 2021, aplicată de Stepanenco Andrei, este semnată de persoana împuternicită, iar cererea de apel nemotivată din 02 iulie 2021 nu a fost semnată de persoana indicată în cererea de apel (directorul ÎM „Agregat” SA, Stepanenco Andrei), ci de către o altă persoană, Țurcanu Stanislav, fără a fi indicat statutul lui procedural de reprezentant și fără a fi anexate împuternicirile valabile, astfel încât urmează a fi aplicat sancțiunile procedurale prevăzute de lege.

La speță, instanța de recurs relevă că, în vederea demonstrării existenței împuternicirilor de reprezentare a intereselor companiei, a anexat procura nr. 03 din 04 ianuarie 2021, valabilă pe un termen de un an (f. d. 183 Vol. IV), precum și extrasul din ordinul nr. 56ef din 01 octombrie 2010 (f. d. 183 verso Vol. IV), prin care directorul ÎM „Agregat” SA, Stepanenco Andrei l-a împuternicit pe Țurcanu Stanislav cu dreptul de a reprezenta și acționa în numele acesteia în fața instanțelor judecătorești, inclusiv cu drepturile prevăzute de art. 81 din Codul de procedură civilă.

Astfel, Colegiul constată că la data depunerii cererii de apel nemotivate – 02 iulie 2021, reprezentantul apelantului ÎM „Agregat” SA, Țurcanu Stanislav dispunea de împuterniciri de a semna și depune cererea de apel împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin urmare, Colegiul concluzionează că instanța de apel, prin încheierea din 29 iunie 2022, întemeiat a respins demersul SRL „Best Concrete” privind încetarea procedurii în apel.

Cu referire la pretenția SRL „Best Concrete” privind anularea încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind restituirea cererii suplimentare la cererea de apel referitor la efectuarea expertizei economice (f. d. 125-127 Vol. V), urmează a se menționa următoarele.

La data de 17 noiembrie 2021, ÎM „Agregat” SA a depus cerere suplimentară la cererea de apel, prin care a solicitat efectuarea unei expertize la Centrul Național de Expertize Judiciare.

În cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din 29 iunie 2022, reprezentantului SRL „Best Concrete”, a înaintat un demers privind restituirea

cererii suplimentare la cererea de apel referitor la efectuarea expertizei economice, invocând că cererea suplimentară cu indicarea întrebărilor propuse spre soluționare experților, nu a fost semnată de directorul ÎM „Agregat” SA, Stepanenco Andrei, semnătura nefiind asemănătoare cu alte semnături aplicate pe actele din lucrările dosarului.

La caz, instanța de recurs constată că cererea suplimentară la cererea de apel referitor la efectuarea expertizei economice a fost semnată de reprezentantul apelantului ÎM „Agregat” SA, avocatul Constantinov Vasile, în temeiul mandatului anexat la materialele cauzei (f. d. 163 Vol. I), care confirmă împuternicirile depline în vederea reprezentării ÎM „Agregat” SA, inclusiv cu dreptul de a înainta cereri și demersuri din numele întreprinderii.

Deci, Colegiul conchide că instanța de apel întemeiat a respins demersul SRL „Best Concrete” privind restituirea cererii suplimentare la cererea de apel referitor la efectuarea expertizei economice.

În concluzie, Colegiul constată temeinicia încheierilor contestate, motiv pentru care recursul declarat de SRL „Best Concrete” în partea respectivă urmează a fi respins cu menținerea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022.

Având în vedere cele menționate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursurilor declarate de ÎM „Agregat” SA și SRL „Best Concrete”, reprezentată de avocatul Grecu Denis, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către ÎM „Agregat” SA și SRL „Best Concrete”, reprezentată de avocatul Grecu Denis.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2022 și încheierile Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva SRL „Best Concrete” cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere,

la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva SRL „Best Concrete” și lui Igor Ceaica, intervenienți accesorii Mikhail Vaisman și Elmor Benjamin cu privire la încasarea plății pentru chiriei, împrumutului, dobânzii de întârziere, penalității și cheltuielilor de judecată,

la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Best Concrete” împotriva ÎM „Agregat” SA cu privire la rezilierea contractului de locațiune, repararea prejudiciului material, obligarea eliberării utilajului, încasarea venitului ratat și cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Se respinge recursul declarat de SRL „Best Concrete” cu privire la anularea încheierilor Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, prin care s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind încetarea procedurii în apel la cererea de apel depusă de ÎM „Agregat” SA împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 02 iulie 2021, pe motiv că cererea a fost depusă de o persoană care nu este în drept să o depună.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2022, prin care s-a respins demersul SRL „Best Concrete” privind restituirea cererii suplimentare la cererea de apel referitor la efectuarea expertizei economice.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic

Victor Burduh

Dumitru Mardari